

# Sandelig en historie, som vil noget!

af Jesper Ratjen

## Et slægtsspørgsmål:

Jeg har fået lyst til på et tidspunkt at få verificeret beretningen om min tip-oldemor, Apelone, der ifølge beretningen byttede gårde med en anden gårdmandskone, Kirsten, uden at mændene i første omgang var indblandet. Apelone skulle give 1000 Rdl. i bytte for den større gård, Damgård, der nu er en del af Ryslinge Højskole. Hvordan mon man i de officielle papirer har noteret en sådan byttehandel? Det var formodentlig manden, der stod som ejer af gården?

– har ført til denne fortælling:

## Apelone Hansdatter, hed en gæv kone i Ryslinge på Midtfyn

Apelone, var gårdmandsdatter født den 4. april 1801 i Lørup, Ryslinge sogn. Den 23. april 1825 blev hun gift med den 17 år ældre husmand i »Holtshus« sammesteds, Jørgen »Sandelig« Jørgensen, født den 19. sept. 1784.

Året inden sit giftermål havde hun, med en ”Rasmus Nielsen, Trunderup Møllegård” som barnefader, født en datter *Mariane* (født den 20. jan. 1824).

– Hende skal vi siden høre mere om!

## Det fortælles:

*”Apelone, der havde noget af sin broders handelstalant, får en aftale i stand med konen på »Damgaard« i Ryslinge, Kirsten Mads Jørgens, om at bytte gårde. Mændene havde åbenbart ikke meget at skulle have sagt. Kirsten på Damgaard skulle have 1000 rdl. i bytte.”*

## Kan det passe? – Iødt spørgsmålet.

Kirsten Mads Jørgens var ganske vist af sin nabo blevet advaret mod denne byttehandel, *”men handlen stod ved magt, og Apelone og Jørgen Sandelig, som han blev kaldt, flyttede ind på »Damgaard«*”, fortælles det videre, – men vi må hellere efterprøve det:

## Ejendomshandler skal findes i en Skøde- og Panteprotokol

**Nemt at bruge:** »ao.salldata.dk« – vælg: Arkivalie: »Ejendomshistorie« – vælg Amt: »Svendborg« – vælg Retsbetjent: »Sunds-Gudme Herreder«. Et evt. navneregister er et godt sted at begynde, så: – vælg: »Navne- og stedregister til SP-protokol - Sunds-Gudme hrd.IV 1829-1838«

Navneregistret er ordnet sognevis og kronologisk ført, så der må blases frem til det/de søgte navne dukker op.

Svendborg amt, Sunds-Gudme herreder. Navne- og stedregister til SP-protokol:

Sunds-Gudme hrd. IV, 1829-1838 s. 586-587 [opsl. 102/278]

586 Svømmetets Navn	Udftødsrens Navn.	Ryslinge Sogn. Kodtagesens Navn.												
H C Kriøde	Joh. Jørgen Jørgensen af Holshuset i Ryslinge saa Ryslinge Mark. Ad d. 11. Maj 1837 og for bemættning Ryslinge Jætte Land.	Mads Jørgen Jacobsen i Rys- linge. og for bemættning af alle de aar Ryslinge Jætte Land.												
OH C Kriøde	Joh. Mads Jørgen Jacobsen Ryslinge. Ad d. 11. Maj 1837 og for bemættning af alle de aar Ryslinge Jætte Land.	Jørgen Jørgensen af Ryslinge Mark. Ad d. 11. Maj 1837 og for bemættning af alle de aar Ryslinge Jætte Land.												
	<table border="1"> <tr><td>460</td><td>1</td><td>14</td></tr> <tr><td>461</td><td>2</td><td>1</td></tr> <tr><td>121</td><td>2</td><td>24</td></tr> <tr><td>122</td><td>1</td><td>14</td></tr> </table>	460	1	14	461	2	1	121	2	24	122	1	14	
460	1	14												
461	2	1												
121	2	24												
122	1	14												

Side 586. Opslaget venstre side:

Svømmetets Dato	Capital	Hvad der er fulgt, eller prædftat.	Tinglys- nings- Dato	Proto- collens Folio	587 Annulatio- nens Dato.
M. Madsen 1837	48 - 17,8 7,21	Belgummes præs. i Ryslinge a. af Jantzen, Agur og fug b. de c. de d. de	11. Maj 1837	318	
M. Madsen 1837	50 - 17,8	Belgummes præs. i Ryslinge g. indsk. af samme Agur og fug og som Rysl. 1837	11. Maj 1837	318	
L. J. Jørg. H. 172 af 1837 Rysl. s. 568.					

Side 587. Opslaget højre side:

Opslaget højre side anfører også **tinglysningsdatoen: 11. Maj 1837** og på hvilket folio i protokollen, handlen dvs. skøderne, er indført: **Folio: 318**. Husk at **Folio** betyder "blad", som jo har en både forside (a) og bagside (b)]

Det kan dermed konstateres, at **der fandt en gensidig ejendomshandel sted den 11. april 1837, hvor køberen, Jørgen Jørgensen af Holshuset, Ryslinge mark blev pålagt at overtage sælgeren, gmd. Mads Jørgen Jacobsens gæld på 915 rdl. 9 sk.**

## – Så Ja! Dette bytte fandt sted.

Det skyldtes jo nok, at Mads Jørgen Jacobsen havde bragt sin gård i en gæld, han ikke formåede at bringe den ud af. – En klemme, som Abelone var blevet bekendt med og klar til at udnytte til at blive gårdmandskone; – men nok til begge parter fordel.

## – Og så, – 7 år senere. ”Man vil jo sine børn det bedste!”

Det fortælles videre: ”*Apelones faste hånd fik hendes datter Mariane at føle, da hun tvang hende til at gifte sig med degnen Rifbjergs stedsøn, der skulle være et godt parti, da han ejede »Kildegaarden« i Ryslinge by, men han var lidt fugtig, og Mariane væmmedes ved ham. Hun fulgte ham til alteret, men ville ikke have samleje med ham, og hun var stærk nok til at afværge det. Så der blev endnu en gang brug for Præsten.*”

– Med disse sidste ord slutter fortællingen ganske brat!

## – Så nu må vi selv finde ud af, hvad der videre skete!

### Blev de gift? – Ja, men først en begravelse!

*Apelone* havde prompte skubbet sin 19-årige datter *Mariane* i stilling som ”husmoderafløser”, da den 42-årige gårdmand i Ryslinge, *Jørgen Frederik Clausen*, den 10. september 1842 havde begravet sin 62-årige hustru, *Maren Nielsdatter* efter et barnløst ægteskab (indgået den 11. november 1826 med den dengang 46-årige gårdbrugende enke i Ryslinge. Han var da 25 år gl. og tjenende for *Tærsker paa Fløistrup* – og altså kommet til gården ved giftermål).

– Og 5 uger efter begravelsen blev der lyst 1. gang for den nyklækkede 42-årige enkemand *Jørgen Frederik Clausen* og den 19-årige pige, *Mariane Rasmusdatter*.

**Den 12. nov. 1842 blev de viet i Ryslinge kirke.**

*Tillysning begyndt 16 Octbr. 1842*

C o p i e :		
No:	Brudgommens Navn, Alder, Haandtering og Opholdssted.	Brudens Navn, Alder, Haandtering og Opholdssted.
6	<i>Brudgommen af 16 Aars Alder, Haandtering som Jørgen Frederik Clausen i Ryslinge fød i Trolleberg 4 Decbr 1800 søn af Frigter.</i>	<i>Signe Mariane Rasmusdatter af Ryslinge, fød i Ryslinge 30 Jan: 1824 søn af Frigter.</i>

f e r e d e.				
Hvem Forloberne ere.	Vielsesdagen.	Om Vielsen er foretrettet i Kirken eller Hjemme, og i sidste Tilfælde Døvlings-Datum.	Hvor anført i det almindelige Jernførelses-Register.	Anmærkninger.
<i>Konungsgaard Christian Nielsen Jensens Christian Rasmussen af Ryslinge.</i>	<i>12. Nov. 1842</i>	<i>i Kirken</i>	<i>230 15 2452 35.</i>	<i>tillystet d. 16. Oct. 1842</i>

Ryslinge kb 1826-1852 Copulerede 1842 [ao. opsl. 10/16]

## Hvordan gik det de nygifte?

For at få lidt hold på den følgende situation, søges personerne i den nærmest følgende folketælling; Folketællingen for Ryslinge i 1845:

Optegnelse paa Folketallet m. v. i Ryslinge Sogn, Gudme Herred eller Birk, Svendborg Amt den 1 <sup>o</sup> Februar 1845.					
Øernes eller Stedenes Navne med Indseer af Gaarde, Huse o. l. v.	Samtlige Personers Navne i hver Gaard, hvert Hus, hver Familie.	Øernes eller Stedenes Indseer.	Øernes eller Stedenes Indseers Navn.	Personens Alder, Embede, Hverretning, Høvedsart, Hæringstid, Stilling i Familien eller hvad de leve af.	Øst eller vest, som Forhødet be- rører, heder eller østlige.
<i>Ryslinge By</i>	<i>Jørgen Jørgensen Abelone Hansdatter Mariane Rasmusdatter Hans Jørgensen Frederik Jørgensen</i>	<i>11 guld</i>	<i>11 guld</i>	<i>61 år 44 år 22 år 20 år 11 år</i>	<i>11 guld</i>

FT 1. feb. 1845 Ryslinge sogn, Gudme herred, Svendborg amt s.287 [ao.opsl. 8/28]

Den forhenværende husmand, nu gårdmand Jørgen Jørgensen 61 år og hans kone Abelone Hansdatter 44 år ses på en gård i Ryslinge by, men overraskende også den nylig gifte datter **Mariane Rasmusdatter 22 år og Enke** [!] hjemme hos forældrene sammen med hendes 2 brødre Hans (20 år) og Frederik (11 år).

## Enke? – Tak skæbne! – Har hun myrdet ham? – Eller forårsaget hans død?

Enke (?) Var det det, der mentes med: ”Så der blev endnu en gang brug for Præsten”, som fortællingens konklusion på, at Mariane ikke ville have sin æg-

temand med under dynen (?) [En sådan følge har vi jo siden hørt om – Vedr. en vis Misse Møhge og lærer Andersen!]

### Næh nej! Ingen begravelse

Med en ”enkekone” forventes ganske vist en forinden ved døden afgået ægte-  
mand. – Men nej! Ikke i denne historie.

Mariane har nok valgt betegnelsen ”Enke” som et ”pænere” foregivende på et  
folketællingsskema for en gift kvinde, som lever alene adskilt fra sin lovfor-  
melige ægtemand.

### Jørgen Clausen bliver husmand

Ægtemanden *Jørgen Fr. Clausen* findes lyslevende nævnt længere omme i  
Ryslinge-folketællingen 1. februar 1845 som 43-årig husmand i Lørup by –  
ganske vist også betegnende sig som: Enkemand  
[hvilket jo også var sandt nok] – og boende alene med en 21-årig tjenestepige.



Folketælling 1845, 1. feb. Ryslinge sogn, Lørup by, Gudme h., Svendborg amt [ao.opsl. 18/28]

Ved folketællingen 1850 er forholdene mere korrekt anført:

Den 27-årige Mariane Rasmusdatter bor stadig hjemme hos forældrene på  
gården i Ryslinge, men står nu som ”fraskilt” og sammen med sine 2 brødre  
25-årige Hans og 16-årige Frederik som: *deres Børn, Tjenestefolk.*

*Jørgen Fr. Clausen* ses ikke i Ryslinge sogn, – og heller ikke død her. Han må  
være flyttet væk!

## Den forsmåede ægtemand flytter til Ringe, – hvor han efter skilsmisse gifter sig og stifter familie

Med hjælp fra »Family Search« finder vi ham i nabosognet: Ringe

– hvor han, efter at være fraskilt fra Mariane, den 13. juni 1846, efter bevilling af 13. maj 1846 indgår sit 3. ægteskab med en 34-årig pige *Dorthea Clausen*, der sad ugift med en 1-årig datter, Christiane (Christiansen)

### – og flytter tilbage til Ryslinge sogn.

Efter et årstid i Ringe, hvor deres 1. barn, sønnen Claus Jørgensen fødes den 18. august 1847, – men døbes den 26. september 1847 i Ryslinge, er Jørgen Fr. Clausen tilbage som husmand i Lørup, hvor yderligere 3 børn Maren, Johannes og Anne Marie, i årene 1850-1856 kommer til.

Børnes eller Ederens Navn med Tilførsel af Navne, Sult o.l.ø.	Familieens Navn.	Samtlige Personers fulde Navn.	Gæder Personer eller, der indskrives i Ryslinge Sogn.	Ugift, gift, Gæst, mand, Gæst, eller Draktil.	Dødsdato, ærtes, Skilsmisse eller Børnes og Navne Navn, og for de i Skilsmisse og i Skilsmisse Børne samt for Skilsmisse Børne, hvor de er fødte.	Personernes Stilling i Familien, Titel, Embede, Forretning, Røringstid eller af hvilket Børners de leve, eller om de forløst af Fattighuset.	Trosskifte.	Hv de leve er:			Kommuner.	
								Dødsdato.	Erlev.	Skilsmisse.		
123 1. d. 1847		Mariane Christ. Clausen	13	gift	13. Juni 1846							
		Jørgen Fr. Clausen	60	gift								
		Dorthea Clausen	34	gift								
		Christiane Clausen	14	gift								
		Claus Jørgensen	13	gift								
		Maren Jørgensen	10	gift								
		Johannes Jørgensen	7	gift								
		Anne Marie Jørgensen	4	gift								

FT 1860, Ryslinge, Gudme h., Svendborg amt [opsl. 13/15]

### Mariane bor som fraskilt stadig hjemme hos forældrene i Ryslinge

Imens den aldrende husmand Jørgen Fr. Clausen stadig formerer sig, bor Mariane 32 år gl. stadig hjemme hos forældrene som ”fraskilt” og betegnes ”deres steddatter”, hvor hun sammen med sine 2 brødre Hans (30) og Frederik (21) ”Tjener Forældrene”

– Således var der ved FT 1855:

J. Fr. 1.	Jørgen Jørgensen	71	gift	Hustru D. Jørgensen								
	Abelone Jørgensen	59	gift	for Jørgen Jørgensen								
	Mariane Jørgensen	30	gift	for Jørgen Jørgensen								
	Frederik Jørgensen	21	gift	for Jørgen Jørgensen								
	Mariane, steddatter	32	fraskilt	for Jørgen Jørgensen								

FT 1855, Ryslinge, Gudme h., Svendborg amt [opsl. 2/36]

### Ved FT 1860 er Mariane væk!

Brødrene bor stadig på gården hos forældrene. Hans (35) er blevet gift med

Hanne Kirstine Kristensen (25) og de har en datter Karen (1).

Frederik (26) er stadig ugift og der er en tjenestepige i huset – nu da Mariane er væk.

Navn	Alder	Status	Stilling	Erhverv	Fødested
Jørgen Jørgensen	26	gift	Husmand	Kurvmager	Kjærum, Odense A
Mariane Rasmussen	25	gift	Hans Kone	Kurvmager	Ryslinge, Svdb.A
Hanne Kirstine Kristensen	1	uigt	Hans Datter	Kurvmager	Ryslinge, Svdb.A
Frederik Frederiksen	26	uigt	Hans Søns	Kurvmager	Ryslinge, Svdb.A
Johanne Kristine	24	uigt	Hans Søns	Kurvmager	Ryslinge, Svdb.A

FT 1860, Ryslinge, Gudme h., Svendborg amt [opsl.8/15]

### Ved hjælp af Dansk Demografisk Database finder vi hende:

FT 1860 69. Et Huus, Søllinge s, Vindinge h., Svendborg amt

Navn	Alder	Status	Stilling i familien	Erhverv	Fødested
Hans Nielsen	34	Gift	Husmand	Kurvmager	Kjærum, Odense A
Mariane Rasmussen	36	Gift	Hans Kone	Kurvmager	Ryslinge, Svdb.A

**C o p i e**

Nr	Brudgommens Navn, Alder, Haandtering og Opholdssted.	Brudens Navn, Alder, Haandtering og Opholdssted.
3.	Hans Nielsen, Nybarlag, Søndersø af Eskildstrup Søllinge Sog., fød d. 23 <sup>de</sup> Marts 1826.	Mariane Rasmussen, fød d. 30 <sup>de</sup> Januar 1824, natteravn.

**I e r e d e.**

Hvem Forloverne ere.	Vielsesdagen.	Om Vielsen er foretaget i Kirken eller Hjemmet, og i sidste Tilfælde Besvillingens Datum.	Hvor anført i det almindelige Jernforefæres Register.	Anmærkninger.
Lars Pedersen Hans Jørgensen	5 <sup>de</sup> Marts	i Kirken	D 222 22 A 252 58	Vielsen foretoges d. 30 <sup>de</sup> Juli 1860 i det forrige Sog. i det Mandhus for Huset i det forrige Sog.

Ryslinge kb. 1852-1875 Copulerede 1855 [opsl. 4/31]

### Mariane er blevet gift

Ryslinge kirkebog 1852 – 1875 – Copulerede 1855

Hun flytter til sin mands fødested: Eskildstrup i nabosognet Søllinge, hvor hun 30. juli 1860 føder en datter, som får navnet Abalone Kirstine Hansen, som

dog bliver døbt i Ryslinge kirke, hvortil forældrene havde løst sognebånd – ligesom 4 andre familier, som fik børn døbt den dag.

Søllinge kirkebog 1843 – 1869, Fødte Kvindekøn 1860, Svendborg amt

309-3	lygt 2. 30 Jan.	Abelone Kirstine Hansen	Søllinge 6. 1. 1860 8. 26. 1860	Frøe, Rasmussen Kjønne Nielsen W. A. og H. H. Nielsen Rasmussen 36 Aars
Guld Jørgen Jørgensens søn af Ryslinge Sogn Poren Nielsens søn af Eskildstrup, Guld Jørgen Jørgen søn, og Hans Jørgensen af Ryslinge og Ulykke Nielsens søn af Lørdrup Sogn			d. 400 N 342	Loven, Is Lovén Jens Lof. Rasmussen af Ryslinge

Søllinge kb. 1843-1869, Fødte Kvindekøn 1860, Vindinge h., Svendborg amt [opsl.11/35]

### Endnu ved folketællingerne 1870 og 1880 kan vi finde Mariane

Mariane Rasmusdatter bor nu som husmandskone med sin mand, kurvemager Hans Nielsen og datter Abelone Kirstine Hansen i Eskildstrup i nabosognet til Ryslinge, Søllinge sogn.

† Den 4. juni 1882 døde Mariane Rasmusdatter, kun 58 år gl.

Døde.			
No.	Dødsdagen.	Begravelsesdagen.	Den Dødes For- og Tilnavne.
332 - 2	4 Juni	10 Juni	Mariane Rasmusdatter

Kvindekøn.				
Stand, Haandtering og Opholdssted.	Ålder.	År	År	År
lygt med Rasmussen og Hans Nielsen Eskildstrup plet. Sogn af Ryslinge Sogn	58.	1853	1854	1855

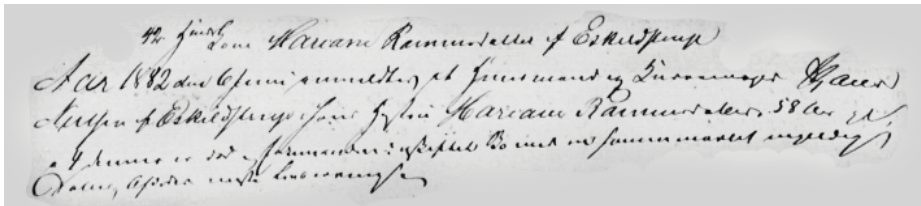
Søllinge kb. 1870-1886, Døde Kvindekøn 1882, Vindinge h., Svendborg amt [opsl.6/9]

### Hvad var dødsårsagen?

Dødsattesterne fra Svendborg lægedistrikt januar 1882 – december 1884 er ikke bevaret, så dødsårsagen kan vi ikke finde.

### Er der et skifte efter hende?

Skifteprotokol 1879 – 1889 Retsbetjent Vinding herred, Svendborg amt



Skitteprotokol 1879-1889 Retsbetjent Vinding herred, Svendborg amt fol.207b [opsl. 210/396]

Vi får kun oplyst, at enkemanden, husmand og kurvemager Hans Nielsen har anmeldt dødsfaldet og ønsker at hensidde i uskiftet bo med sin myndige datter, som er afdødes eneste livsarving.

### Hvad med hendes 1. ægtemand?

Hendes forsmåede 1. ægtemand Jørgen Frederik Clausen ses i »FT 1870, Ryslinge« som 69 år gl. jordbruger i Lørup. Ved FT 1880 er han væk fra Lørup og »Family Search« må hjælpe med at finde ham:

## Jorgen Frederik Klavsen

Livsbegebenhed • Denmark, Church Records, 1484-1941

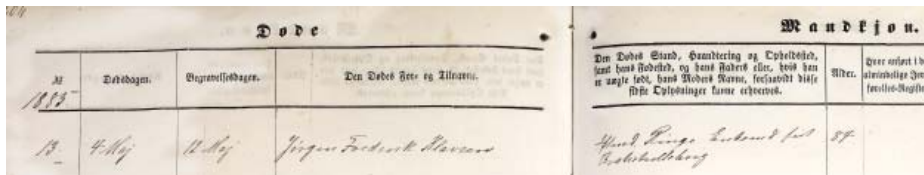
GEM
REDIGER
DEL



VIS OPRINDELIGE DOKUMENT.

Navn	Jorgen Frederik Klavsen
Køn	Male
Alder	84
Fødselsår (Anslået)	1801
Begebenhedstype	Death
Dato for begebenhed	4 May 1885
Sted for begebenhed	Ringe, Gudme, Svendborg, Denmark
Sted for begebenhed (Original)	Ringe, Svendborg
Sidenummer	304
Bind	20
Partners filmnummer	0268_A_012

### † Jørgen Frederik Klavsen døde 4. maj 1885 som aftægtsmand i Ringe.



Ringe kb. 1870-1886, Gudme h., Svendborg a. Døde Mændkøn 1885

### Hvad døde han af?

Da dødsåret: 1885 er efter Svendborg amts dødsattest-lakune, må vi kunne finde hans dødsattest.:

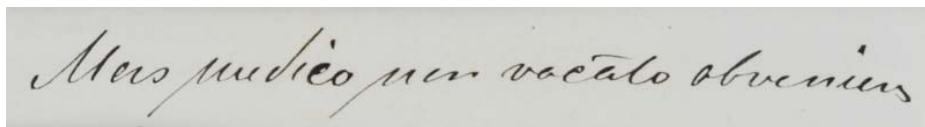
**Nemt at bruge:** »ao.salldata.dk« – vælg Arkivalie: »Medicinske arkivalier« – vælg: »Dødsattester« – vælg Amter: »Fyn« – vælg: Sted: »Svendborg lægedistrikt År: 1885–1886«

Attesterne er filmet og ligger kronologisk ordnede efter dødsdato. Det er bare at blade sig frem!

**NB!** Vær opmærksom på, at i nogle tilfælde kan den kronologiske sortering begynde forfra et par gange. Det skyldes formentlig, at det er forskellige lægers afleveringer(?)

Jørgen Frederik Clausens dødsattest ligger på rette plads, og oplyser, at han er 84 år gl., Enkemand og Aftægtsmand med bopæl i Ringe og død af en sygdom, som har været i 4 ½ år, – men af hvad?

### **Dødsårsag ifølge dødsattesten:**



Hva' beha'r? *Mors medico non vocato obveniens*

Hvad betyder det? Her er der heldigvis hjælp at hente i Rigsarkivets liste: »OVERSÆTTELSE AF LATINSKE DIAGNOSER I DØDSATTESTER« [google's: "Dødsårsager" – så dukker linket op som et af svarene]

[https://www.rigsarkivet.dk/wp-content/uploads/2022/02/Oversaettelse-af-latinske-diagnoser-paa-doedsattester\\_rev.pdf](https://www.rigsarkivet.dk/wp-content/uploads/2022/02/Oversaettelse-af-latinske-diagnoser-paa-doedsattester_rev.pdf)

Aha, det betyder: *Døden indtruffen uden lægebehandling!* – Det kan man da kalde: "Død på eget ansvar"!

### **Hvordan boede han i Ringe?**

Igen hjælper en Dansk Demografisk Database-søgning med at finde ham i FT 1880 i Ringe, men først efter **ikke** at have troet på svaret: » 0 poster fundet « efter søgning: "Jørgen %lausen" 80–89 år. – Men: Der må da findes mindst én 80-årig "Jørgen" i Svendborg amt i 1880? Ja, faktisk hele 32 af dem; – deriblandt: "Jørgen Frederik Klavsen". "v" i stedet for "u" ! (Det kan være svært at lave hel-garderinger i navnesøgningen hos ddd-dda.dk – Anderledes i »Family Search«, som inkluderer alternative stavemåder).

Vi ser, at han boede som aftægtsmand hos den datter, Christiane, som hans 3. hustru havde med ind i ægteskabet .

## Samtlige personer i husstanden

### Svendborg, Gudme, Ringe, Ringe sogn, Ringe, gaard, 1, FT-1880, B0169

Navn:	Alder:	Status:	Stilling i familien:	Erhverv: Fødested:
Hans Andersen	43	Gift	husfader, gaardejer	Ryslinge sogn, Svendborg Amt
Kristiane Kristjansen	33	Gift	hans hustru	ib. [Ryslinge sogn, Svendborg Amt]
Lars Larsen	13	Ugift	deres børn	ib. [Ryslinge sogn, Svendborg Amt]
Hans Larsen	10	Ugift	deres børn	her i sognet [Ringe]
Jensine Andersen	7	Ugift	deres børn	ib. [Ringe]
Maren Dorthea Andersen	2	Ugift	deres børn	ib. [Ringe]
Jørgen Frederik Klavsen	80	Enke(mand)	husmoderens fader, aftægtsmand	Brahetrolleborg sogn, Svendborg Amt

*Sådan slutter denne historie med den dramatiske optakt, alligevel ganske stilfærdigt!*

---

## Stednavneudvalgets database

*Af Henning Karlby*

Jeg fik et spørgsmål fra en slægtsforsker om et stednavn i Brenderup sogn. Jeg gik op til Ejby lokalarkiv, som har til huse i den gamle stationsbygning i Brenderup. De viste mig et kort med stednavne og på det stod der, at det var indberettet til ”Stednavneudvalget” i 1921. Jeg søgte derpå på Rigsarkivet med Daisy. Daisy kendte ikke noget til Stednavneudvalget. Så prøver jeg selvfølgelig Google. Det viser sig, at databasen ligger på Københavns Universitet. Jeg skrev derpå til Københavns Universitet og spurgte efter den. Svaret var et link til et af institutterne på universitet, nemlig noget der hedder Sprog-samlingen.

### Hvordan finder man rundt i samlingen

Begynd med <https://sprogsamlinger.ku.dk> → [Navneforskning] → [Stednavnesamlinger].

Først skal man finde det nummer, som det ønskede kort har i samlingen. Det gøres ved fra hovedsiden, at vælge [Navneforskning], derpå [Stednavnesamlinger], dernæst vælges [Indberetninger og optegnelser].

### Første eksempel

Jeg vil nu se, hvad jeg kan finde om Krogsbæk sogn – Rougsø-Sønderhald-Øster Lisbjerg Herred – Randers amt.